

Suvestinė redakcija nuo 2018-07-01 iki 2020-04-30

Istatymas paskelbtas: Žin. 2003, Nr. [102-4585](#), i. k. 1031010ISTA0IX-1768

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VALSTYBINĖS DARBO INSPEKCIJOS
ĮSTATYMAS**

2003 m. spalio 14 d. Nr. IX-1768
Vilnius

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis Įstatymas nustato Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos funkcijas, struktūrą, Valstybinės darbo inspekcijos inspektorių teises, pareigas, atsakomybę, inspektavimų tvarką.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1160](#), 2018-05-17, paskelbta TAR 2018-05-28, i. k. 2018-08533

2. Šio Įstatymo nuostatos suderintos su Europos Sąjungos teisės aktų, nurodytų šio Įstatymo priede, nuostatomis.

3. Šio Įstatymo ketvirtasis¹ skirsnis taikomas vykdant valstybių narių kompetentingų institucijų paskirtų arba administracinių ar teisminių institucijų patvirtintų arba darbo ginčus nagrinėjančių organų paskirtų finansinių administracinių sankcijų ir (ar) baudų, įskaitant mokesčius ir priemokas, susijusių su Lietuvos Respublikos darbo kodekso 108 straipsnio 2 dalyje nustatytų analogiškų garantijų pažeidimu, išieškojimą ir pranešimus apie sprendimus dėl tokių sankcijų ir (ar) baudų skyrimo.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XII-2606](#), 2016-09-14, paskelbta TAR 2016-09-19, i. k. 2016-23711

4. Šio Įstatymo ketvirtasis¹ skirsnis netaikomas vykdant sankcijas, kurioms taikomas 2005 m. vasario 24 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2005/214/TVR dėl abipusio pripažinimo principo taikymo finansinėms baudoms (OL 2005 L 76, p. 16), 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismų sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL 2001 L 12, p. 1) ar 2006 m. balandžio 27 d. Tarybos sprendimas 2006/325/EB dėl Europos bendrijos ir Danijos Karalystės susitarimo dėl jurisdikcijos ir teismų sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo sudarymo (OL 2006 L 120, p. 22).

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XII-2606](#), 2016-09-14, paskelbta TAR 2016-09-19, i. k. 2016-23711

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-2193](#), 2012-06-30, Žin., 2012, Nr. 82-4272 (2012-07-13)

2 straipsnis. Valstybinės darbo inspekcijos teisinis statusas

1. Valstybinė darbo inspekcija yra juridinio asmens teises turinti valstybinė kontrolės įstaiga, veikianti prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

2. Valstybinė darbo inspekcija yra biudžetinė įstaiga, finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, turi savo sąskaitas banke, antspaudą su Lietuvos valstybės herbu ir savo pavadinimu.

3 straipsnis. Valstybinės darbo inspekcijos veiklos teisiniai pagrindai

Valstybinė darbo inspekcija savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, Lietuvos Respublikos darbo kodeksu, šiuo

Istatymu, kitais įstatymais ir norminiais teisės aktais, reglamentuojančiais darbuotojų saugą ir sveikatą bei darbo santykius.

4 straipsnis. Valstybinės darbo inspekcijos kompetencija

Valstybinės darbo inspekcijos kompetencijai priskiriama nelaimingų atsitikimų darbe, profesinių ligų, darbuotojų saugos ir sveikatos, norminių darbo teisės aktų pažeidimų prevencija ir Lietuvos Respublikos darbo kodekso, darbuotojų saugą ir sveikatą bei darbo santykius reglamentuojančių įstatymų ir kitų norminių teisės aktų kontrolė įmonėse, įstaigose, organizacijose ar kitose organizacinėse struktūrose, nepaisant jų nuosavybės formos, rūšies, veiklos pobūdžio, taip pat tais atvejais, kai darbdavys yra fizinis asmuo (toliau – darbdaviai).

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1160](#), 2018-05-17, paskelbta TAR 2018-05-28, i. k. 2018-08533

ANTRASIS SKIRSNIS VALSTYBINĖS DARBO INSPEKCIJOS STRUKTŪRA IR FUNKCIJOS

5 straipsnis. Valstybinės darbo inspekcijos struktūra

Valstybinę darbo inspekciją sudaro administracija ir teritoriniai padaliniai. Valstybinės darbo inspekcijos struktūrą tvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras.

Straipsnio pakeitimas:

Nr. [XI-2128](#), 2012-06-26, *Žin.*, 2012, Nr. 80-4139 (2012-07-10)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1160](#), 2018-05-17, paskelbta TAR 2018-05-28, i. k. 2018-08533

6 straipsnis. Valstybinės darbo inspekcijos funkcijos

Valstybinė darbo inspekcija atlieka Valstybinės darbo inspekcijos nuostatuose ir kituose teisės aktuose jai nustatytas funkcijas.

Straipsnio pakeitimas:

Nr. [X-1841](#), 2008-11-14, *Žin.*, 2008, Nr. 137-5385 (2008-11-29)

Nr. [XI-402](#), 2009-07-23, *Žin.*, 2009, Nr. 93-3991 (2009-08-04)

Nr. [XI-2128](#), 2012-06-26, *Žin.*, 2012, Nr. 80-4139 (2012-07-10)

Nr. [XI-2193](#), 2012-06-30, *Žin.*, 2012, Nr. 82-4272 (2012-07-13)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1160](#), 2018-05-17, paskelbta TAR 2018-05-28, i. k. 2018-08533

TREČIASIS SKIRSNIS VALSTYBINĖS DARBO INSPEKCIJOS INSPEKTORIAI

7 straipsnis. Valstybinės darbo inspekcijos inspektoriai

1. Valstybinės darbo inspekcijos inspektoriai skirstomi į:

- 1) vyriausiąjį valstybinį darbo inspektorių;
- 2) vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus pavaduotojus;
- 3) vyriausiuosius darbo inspektorius;
- 4) vyresnius darbo inspektorius;
- 5) darbo inspektorius.

2. Valstybinės darbo inspekcijos inspektoriai aprūpinami darbo vietomis, taip pat transporto priemonėmis, būtinomis pareigoms atlikti tais atvejais, kai nėra galimybių pasinaudoti visuomeniniu transportu. Valstybinės darbo inspekcijos inspektoriams turi būti kompensuojamos visuomeninio transporto išlaidos bei kitos išlaidos, kurių prirėikė atliekant pareigas, iš Valstybinei darbo inspekcijai šiam tikslui skirtų valstybės biudžeto lėšų.

Straipsnio pakeitimas:

Nr. [XI-2128](#), 2012-06-26, *Žin.*, 2012, Nr. 80-4139 (2012-07-10)

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1160](#), 2018-05-17, paskelbta TAR 2018-05-28, i. k. 2018-08533

8 straipsnis. Vyriausiasis valstybinis darbo inspektorius

1. Valstybinei darbo inspekcijai vadovauja vyriausiasis valstybinis darbo inspektorius, kurį Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka priima į pareigas ir atleidžia iš jų socialinės apsaugos ir darbo ministras. Vyriausiasis valstybinis darbo inspektorius yra tiesiogiai pavaldus ir atskaitingas socialinės apsaugos ir darbo ministrui.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1160](#), 2018-05-17, paskelbta TAR 2018-05-28, i. k. 2018-08533

2. Vyriausiasis valstybinis darbo inspektorius:

1) organizuoja Valstybinės darbo inspekcijos darbą, atsako už jos veiklą, organizuoja iš valstybės biudžeto gautų asignavimų naudojimą;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XII-1994](#), 2015-11-05, paskelbta TAR 2015-11-17, i. k. 2015-18262

2) atstovauja Valstybinei darbo inspekcijai;

3) tvirtina Valstybinės darbo inspekcijos darbo reglamentą, struktūrinių padalinių nuostatus ir pareigybių aprašymus, reikalavimų, protokolų, nutarimų formas ir kitus dokumentus pagal savo kompetenciją, įgalioja jo nesant vieną iš pavaduotojų atlikti vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus pareigas;

4) nagrinėja piliečių ir asmenų prašymus ir skundus dėl Valstybinės darbo inspekcijos inspektorių veiksmų ir jų priimtų sprendimų teisėtumo;

5) nustato Valstybinės darbo inspekcijos struktūrinių padalinių darbo laiko režimus, atsižvelgdamas į jų veiklos specifiką;

6) leidžia įsakymus, pagal suteiktus įgaliojimus tvirtina norminius teisės aktus darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais;

7) nustato draudimo naudoti darbo ir asmeninės apsaugos priemones, jeigu jos neatitinka darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimų, tvarką;

8) priima į pareigas ir atleidžia iš jų Valstybinės darbo inspekcijos valstybės tarnautojus, priima ir atleidžia darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis, juos skatina ir skiria Valstybinės darbo inspekcijos valstybės tarnautojams tarnybinės nuobaudas;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1160](#), 2018-05-17, paskelbta TAR 2018-05-28, i. k. 2018-08533

9) įgalioja Valstybinės darbo inspekcijos inspektorius atstovauti Valstybinei darbo inspekcijai kitose institucijose, įstaigose ar organizacijose bei teismuose;

10) dalyvauja Valstybinio socialinio draudimo fondo tarybos posėdžiuose ir teikia savo nuomonę, kai svarstomi klausimai yra susiję su nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įmokos tarifais, draudėjų priskyrimo atitinkamai šio draudimo įmokos tarifo grupei ir lėšomis, skirtomis nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijai;

11) skiria darbo ginčų komisijos pirmininkus ir, gavęs profesinių sąjungų ir darbdavių organizacijų teikimus, tvirtina darbo ginčų komisijos narių vardinį sąrašą, priskirdamas šiuos narius konkrečioms darbo ginčų komisijoms;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XII-2606](#), 2016-09-14, paskelbta TAR 2016-09-19, i. k. 2016-23711

12) skiria Valstybinės darbo inspekcijos teritorinio skyriaus valstybės tarnautoją ar darbuotoją, dirbantį pagal darbo sutartį, atsakingą už darbo arbitražo darbo organizavimą;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XII-2606](#), 2016-09-14, paskelbta TAR 2016-09-19, i. k. 2016-23711

13) vykdo socialinės apsaugos ir darbo ministro pavedimus.

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2606](#), 2016-09-14, paskelbta TAR 2016-09-19, i. k. 2016-23711

3. Vyriausiasis valstybinis darbo inspektorius turi teisę:

1) teikti siūlymus socialinės apsaugos ir darbo ministrui dėl norminių teisės aktų, kuriais būtų sustabdytas ir (ar) panaikintas valstybės institucijų ar įstaigų sprendimų, prieštaraujančių

darbo įstatymams, kitiems darbo santykius reglamentuojantiems norminiams teisės aktams, vykdydamas, projektų pateikimo Vyriausybei;

2) nurodyti darbdaviams, jiems atstovaujantiems asmenims, darbdavių įgaliotiems asmenims pašalinti nustatytus darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymų ar kitų norminių teisės aktų pažeidimus bei įgyvendinti prevencines priemones darbuotojų saugos ir sveikatos būklei gerinti;

3) dalyvauti Vyriausybės posėdžiuose, kai svarstomi su Valstybinės darbo inspekcijos kompetencija susiję klausimai;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1160](#), 2018-05-17, paskelbta TAR 2018-05-28, i. k. 2018-08533

4) pareikalauti, kad darbdaviui atstovaujantis asmuo, darbdavio įgaliotas asmuo darbuotojų saugai ir sveikatai (padalinio vadovas ar kitas administracijos pareigūnas, kuriam asmuo, atstovaujantis darbdaviui, pavedė įgyvendinti darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus įmonėje ir (ar) įmonės struktūriniame padalinyje, (toliau – darbdavio įgaliotas asmuo) pakartotinai patikrintų darbuotojų saugos ir sveikatos srities žinias.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1841](#), 2008-11-14, *Žin.*, 2008, Nr. 137-5385 (2008-11-29)

Nr. [XI-402](#), 2009-07-23, *Žin.*, 2009, Nr. 93-3991 (2009-08-04)

Nr. [XI-2128](#), 2012-06-26, *Žin.*, 2012, Nr. 80-4139 (2012-07-10)

9 straipsnis. Valstybinės darbo inspekcijos inspektorių teisės ir pareigos

1. Valstybinės darbo inspekcijos inspektoriai turi šias teises:

1) pateikę tarnybinį pažymėjimą ir įgaliojimą, laisvai ir be išankstinio perspėjimo bet kuriuo paros metu įeiti į bet kurią darbo vietą tikrinti, ar laikomasi darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymų ar kitų norminių teisės aktų reikalavimų;

2) gauti iš darbdavio duomenis ir dokumentus (jų nuorašus, išrašus) ir kitus įrodymus, reikalingus Valstybinės darbo inspekcijos funkcijoms atlikti;

3) gauti iš darbdaviams atstovaujančių asmenų, darbdavio įgaliotų asmenų, darbuotojų, kitų tikrinamoje darbo vietoje esančių asmenų paaiškinimus žodžiu ar raštu dėl darbo, darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymų, kitų norminių teisės aktų, reglamentuojančių darbuotojų saugą ir sveikatą bei darbo santykius, pažeidimų ar dėl Valstybinės darbo inspekcijos nurodymų nevykdymo (jeigu nėra galimybės gauti šią informaciją vietoje, darbdaviui atstovaujantis asmuo ar darbdavio įgaliotas asmuo kviečiamas į Valstybinės darbo inspekcijos struktūrinį padalinį);

4) tiriant įvykius darbe, dėl kurių sunkiai pakenkiama darbuotojų sveikatai ar darbuotojai miršta, jeigu būtina, nemokamai naudotis darbdavio ryšio ir transporto priemonėmis;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XII-1805](#), 2015-06-18, paskelbta TAR 2015-06-29, i. k. 2015-10365

5) tiriant įvykius darbe, dėl kurių darbuotojai patyrė žalą sveikatai, nelaimingus atsitikimus pakeliui į darbą ar iš darbo, profesines ligas, iš darbdavių gauti jų tyrimui reikiamus duomenis ir dokumentus, o iš darbdaviams atstovaujančių asmenų, darbdavių įgaliotų asmenų, darbuotojų ir liudytojų – paaiškinimus dėl įvykių darbe, dėl kurių darbuotojai patyrė žalą sveikatai, nelaimingų atsitikimų pakeliui į darbą ar iš darbo arba susirgimų profesinėmis ligomis aplinkybių ir priežasčių, taip pat prirėkus skirti darbuotojų saugos ir sveikatos ekspertizes. Iš sveikatos priežiūros įstaigų, teisėsaugos ir kitų institucijų gauti papildomą informaciją;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XII-1805](#), 2015-06-18, paskelbta TAR 2015-06-29, i. k. 2015-10365

Nr. [XIII-1160](#), 2018-05-17, paskelbta TAR 2018-05-28, i. k. 2018-08533

6) atlikti kontrolinius darbo aplinkos parametrų matavimus;

7) teikti darbdaviui atstovaujančiam asmeniui, darbdavio įgaliotam asmeniui nurodymus dėl įmonėje statomų, rekonstruojamų statinių bei darbo priemonių projektų, kai paaiškėja, kad projektuose numatyti sprendimai neatitinka darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimų;

8) vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus nustatyta tvarka uždrausti darbdaviui naudoti darbo ir asmeninės apsaugos priemones, jeigu jos neatitinka darbuotojų saugos ir sveikatos ar kitų norminių teisės aktų reikalavimų;

9) reikalauti, kad darbdaviui atstovaujantis asmuo ar darbdavio įgaliotas asmuo nedelsdamas sustabdytų darbus: kai darbuotojai neapmokyti ir (ar) neinstrukuoti saugiai dirbti, kai sugedus darbo priemonei ar susidarius avarinei situacijai yra pavojus saugai ir sveikatai, kai dirbama pažeidžiant technologinius reglamentus, neįrengus reikiamų kolektyvinės apsaugos priemonių arba kai darbuotojas (darbuotojai) neaprūpinti asmeninėmis apsaugos priemonėmis ir kitais atvejais, kai darbo aplinka kenksminga ir (ar) pavojinga sveikatai, gyvybei;

10) laikinai – iki 7 darbo dienų – paimti iš darbdavio dokumentus, reikalingus Valstybinės darbo inspekcijos funkcijoms atlikti, surašant ir pateikiant šių dokumentų paėmimo aktą, arba daryti šių dokumentų kopijas ar išrašus. Jei dokumentai yra paimami, Valstybinės darbo inspekcijos inspektorius darbdaviui atstovaujančio asmens prašymu privalo leisti šiam pasidaryti paimamų dokumentų kopijas. Darbdaviui atstovaujantis asmuo turi teisę reikalauti minėtų kopijų tikrumą patvirtinti Valstybinės darbo inspekcijos inspektoriaus žyma;

11) atliekant tarnybines pareigas prireikūs pasitelkti policijos pareigūnus;

12) vykdydami darbuotojų saugos ir sveikatos bei darbo santykius reglamentuojančių įstatymų ir kitų norminių teisės aktų pažeidimų prevenciją ir kontrolę, nepažeisdami įstatymais garantuoto asmens privataus gyvenimo neliečiamumo, fotografuoti, daryti garso ir vaizdo įrašus;

13) įpareigoti darbdavį atkurti iškreipiamas ar slepiamas aplinkybes, dėl kurių buvo konstatuotas nedeklaruotas darbas;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XII-2606](#), 2016-09-14, paskelbta TAR 2016-09-19, i. k. 2016-23711

14) gali turėti ir kitų teisių, nustatytų kitais norminiais teisės aktais.

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2606](#), 2016-09-14, paskelbta TAR 2016-09-19, i. k. 2016-23711

2. Valstybinės darbo inspekcijos inspektoriai privalo:

1) nustatę darbuotojų saugos ir sveikatos bei darbo santykius reglamentuojančių norminių teisės aktų pažeidimus, Valstybinės darbo inspekcijos darbo reglamento nustatyta tvarka surašyti darbdaviui atstovaujančiam asmeniui ar darbdavio įgaliotam asmeniui reikalavimą, jame nurodyti nustatytus pažeidimus ir nustatyti laiką, per kurį minėti asmenys įpareigojami juos pašalinti;

2) tyrimo medžiagą perduoti teisėsaugos institucijoms, jeigu nustatoma, kad darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos ar kitų norminių teisės aktų pažeidimas įmonėje sukėlė arba galėjo sukelti sunkių nelaimingų atsitikimų darbuotojams arba kitokių sunkių pasekmių;

3) spręsti ginčą tarp darbdavio ir darbuotojo dėl darbuotojo atsisakymo dirbti motyvuojant, jog negarantuota darbuotojų sauga ir sveikata;

4) pranešti darbdaviui atstovaujančiam asmeniui, darbdavio įgaliotam asmeniui apie darbuotojus, kurie nevykdo darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos bei kitų norminių teisės aktų reikalavimų;

5) nustatę darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų pažeidimus, surašyti protokolus, reikalavimus, aktus ir kitokius patvirtintos formos dokumentus;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1160](#), 2018-05-17, paskelbta TAR 2018-05-28, i. k. 2018-08533

6) kreiptis į policijos pareigūnus dėl darbuotojų išvedimo iš pavojingų darbo vietų ar zonos, kai darbdaviui atstovaujantis asmuo ar darbdavio įgaliotas asmuo atsisako vykdyti Valstybinės darbo inspekcijos inspektoriaus reikalavimą sustabdyti darbus;

7) gerbti tikrinamo subjekto teises ir teisėtus interesus;

8) saugoti ir neatskleisti valstybės, darbdavių komercinę paslaptį sudarančios informacijos, kurią jie sužinojo atlikdami tarnybines pareigas;

9) vykdyti kitų norminių teisės aktų nustatytas pareigas.

3. Valstybinės darbo inspekcijos inspektoriai inspektavimo metu turi informuoti trečiosios šalies piliečius apie jų teises, numatytas Lietuvos Respublikos darbo kodekse ir kituose teisės aktuose.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2606](#), 2016-09-14, paskelbta TAR 2016-09-19, i. k. 2016-23711

4. Trečiosios šalies pilietis yra užsienietis, kuris nėra Europos Sąjungos valstybės narės pilietis ir kuris nesinaudoja laisvo judėjimo Europos Sąjungoje teise, kaip apibrėžta 2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 562/2006, nustatančio taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Bendrijos kodeksą (Šengeno sienų kodeksas) (OL 2006 L 105, p. 1), 2 straipsnio 5 punkte.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1842](#), 2008-11-14, *Žin.*, 2008, Nr. 137-5386 (2008-11-29)

Nr. [XI-2128](#), 2012-06-26, *Žin.*, 2012, Nr. 80-4139 (2012-07-10)

Nr. [XI-2193](#), 2012-06-30, *Žin.*, 2012, Nr. 82-4272 (2012-07-13)

10 straipsnis. Valstybinės darbo inspekcijos inspektorių veiksmų ir sprendimų apskundimas

Valstybinės darbo inspekcijos inspektorių veiksmai ir sprendimai gali būti skundžiami vyriausiajam valstybiniam darbo inspektoriui arba Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka administraciniam teismui. Vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus sprendimai gali būti skundžiami administraciniam teismui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1160](#), 2018-05-17, paskelbta TAR 2018-05-28, i. k. 2018-08533

KETVIRTASIS SKIRSNIS INSPEKTAVIMO TVARKA

11 straipsnis. Inspektavimas

1. Inspektuodami darbdavį Valstybinės darbo inspekcijos inspektoriai praneša darbdaviui atstovaujančiam asmeniui apie inspektavimą, jeigu nemano, kad toks pranešimas gali pakenkti atlikti pareigas.

2. Valstybinės darbo inspekcijos inspektoriai apie savo atvykimą praneša darbuotojų atstovams, jei inspektavimas atliekamas jų prašymu.

3. Darbdavys privalo sudaryti darbo sąlygas Valstybinės darbo inspekcijos inspektoriams, atliekantiems tarnybines pareigas, ir jų pasitelktiems specialistams, kurie atlieka kontrolinius darbo aplinkos parametrų matavimus ar darbuotojų saugos ir sveikatos ekspertizes tiriant įvykius darbe, dėl kurių darbuotojai patyrė žalą sveikatai, ar profesines ligas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1805](#), 2015-06-18, paskelbta TAR 2015-06-29, i. k. 2015-10365

4. Valstybinės darbo inspekcijos inspektoriai, atlikę inspektavimą ir nustatę darbo įstatymų, darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų pažeidimų, surašo patvirtintos formos dokumentus (reikalavimą, protokolą, aktą, nutarimą ir kt.). Jie įteikiami darbdaviui atstovaujančiam asmeniui ar darbdavio įgaliotam asmeniui pasirašytinai arba išsiunčiami paštu.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1160](#), 2018-05-17, paskelbta TAR 2018-05-28, i. k. 2018-08533

5. Su inspektavimo rezultatais ir surašytais dokumentais darbuotojų atstovai supažindinami jų prašymu.

6. Valstybinės darbo inspekcijos inspektorių reikalavimai ir nurodymai yra privalomi.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1160](#), 2018-05-17, paskelbta TAR 2018-05-28, i. k. 2018-08533

7. Inspektavimo vykdymo tvarka nustatoma socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamuose Valstybinės darbo inspekcijos nuostatuose.

12 straipsnis. Išlaidų darbuotojų saugos ir sveikatos ekspertizėms atlyginimas

Išlaidas Valstybinės darbo inspekcijos paskirtoms darbuotojų saugos ir sveikatos ekspertizėms, kurias atlieka nevalstybinės įstaigos tirdamos įvykius darbe, dėl kurių darbuotojai patyrė žalą sveikatai, profesines ligas, apmoka Valstybinė darbo inspekcija iš jai šiam tikslui skirtų valstybės biudžeto lėšų.

Straipsnio pakeitimai:

KETVIRTASIS¹ SKIRSNIS
TARPVALSTYBINIS PRAŠYMŲ DĖL FINANSINIŲ ADMINISTRACINIŲ SANKCIJŲ
IR (AR) BAUDŲ IŠIEŠKOJIMO ARBA PRANEŠIMŲ APIE SPRENDIMUS DĖL TOKIŲ
SANKCIJŲ IR (AR) BAUDŲ SKYRIMO VYKDYMAS

12¹ straipsnis. Bendradarbiavimas vykdant prašymus dėl finansinės administracinės sankcijos ir (ar) baudos išieškojimo ir pranešimus apie sprendimą dėl tokios sankcijos ir (ar) baudos skyrimo

1. Valstybinė darbo inspekcija, gavusi kitos valstybės narės kompetentingos institucijos (toliau – prašančioji institucija) prašymą dėl finansinės administracinės sankcijos ir (ar) baudos išieškojimo arba pranešimą apie sprendimą dėl tokios sankcijos ir (ar) baudos skyrimo, vadovaudamasi šio Įstatymo 12² straipsniu:

1) išieško prašančiosios institucijos paskirtą arba administracinių ar teisminių institucijų arba, kai taikytina, darbo ginčų teismų, vadovaujantis prašančiosios institucijos valstybės narės (toliau – prašančiosios institucijos valstybė) įstatymais ir procedūromis patvirtintą finansinę administracinę sankciją ir (ar) baudą, kurios yra toliau neskundžiamos;

2) praneša atsakovui apie sprendimą, kuriuo skiriama finansinė administracinė sankcija ir (ar) bauda;

3) praneša atsakovui apie kitus atitinkamus dokumentus, susijusius su finansinės administracinės sankcijos ir (ar) baudos išieškojimu, įskaitant teismo sprendimą ar galutinį sprendimą, kuris gali būti pateiktas patvirtintos kopijos forma, sudarančius prašymo dėl finansinės administracinės sankcijos ir (ar) baudos išieškojimo teisinį pagrindą ir teisę jį vykdyti.

2. Valstybinė darbo inspekcija atlieka šio straipsnio 1 dalyje numatytus veiksmus, jeigu prašančiosios institucijos prašymas dėl finansinės administracinės sankcijos ir (ar) baudos išieškojimo arba pranešimas apie sprendimą, kuriuo skiriama finansinė administracinė sankcija ir (ar) bauda, pateiktas pagal prašančiosios institucijos valstybėje narėje galiojančius įstatymus, kitus teisės aktus ir administracinę praktiką. Toks prašymas pateikiamas tuo atveju, kai prašančioji institucija negali įvykdyti išieškojimo ar pateikti pranešimo pagal savo įstatymus, kitus teisės aktus ir administracinę praktiką.

3. Valstybinė darbo inspekcija, gavusi prašymą išieškoti finansinę administracinę sankciją ir (ar) baudą arba pranešimą apie sprendimą, kuriuo skiriama tokia sankcija ir (ar) bauda, perduotą per Vidaus rinkos informacinę sistemą ir laikantis šiame skirsnyje nurodytų reikalavimų, jį pripažįsta nereikalaudama atlikti papildomų formalumų ir nedelsdama imasi visų būtinų priemonių jam įvykdyti, išskyrus atvejus, kai Valstybinė darbo inspekcija nusprendžia vadovautis šio Įstatymo 12³ straipsnyje numatytais atsisakymo vykdyti prašymą pagrindais.

4. Siekdama išieškoti finansinę administracinę sankciją ir (ar) baudą ar pateikti pranešimą apie sprendimą, kuriuo skiriama tokia sankcija ir (ar) bauda, Valstybinė darbo inspekcija vadovaujasi Lietuvos Respublikos teisės aktais, taikomais dėl tokio paties, o jeigu toks nenumatytas, – panašaus pobūdžio pažeidimo ar sprendimo.

12² straipsnis. Prašymas dėl finansinės administracinės sankcijos ir (ar) baudos išieškojimo ar pranešimas apie sprendimą dėl tokios sankcijos ir (ar) baudos skyrimo

1. Prašančiosios institucijos prašymas dėl finansinės administracinės sankcijos ir (ar) baudos išieškojimo, taip pat pranešimas apie sprendimą dėl tokios sankcijos ir (ar) baudos skyrimo vykdomi nedelsiant, remiantis duomenimis, nurodytais Europos Komisijos patvirtintame bendrajame dokumente (toliau – bendrasis dokumentas), kuriame turi būti nurodoma:

1) adresato vardas ir pavardė (pavadinimas) ir žinomas adresas, taip pat bet kokie kiti susiję duomenys ar informacija adresato tapatybei nustatyti;

2) pažeidimo faktų ir aplinkybių santrauka, pažeidimo pobūdis ir atitinkamos taikytinos taisyklės;

3) dokumentas, kuriuo leidžiama vykdyti reikalavimą prašančiosios institucijos valstybėje, ir visa kita svarbi informacija ar dokumentas, įskaitant teisinio pobūdžio informaciją ar dokumentus, susijusius su pagrindiniu reikalavimu, finansine administracine sankcija ir (ar) bauda;

4) kompetentingos institucijos, atsakingos už finansinės administracinės sankcijos ir (ar) baudos įvertinimą, ir, jeigu tai kita institucija, kompetentingos institucijos, iš kurios galima gauti papildomos informacijos apie finansinę administracinę sankciją ir (ar) baudą arba galimybes ginčyti mokėjimo pareigą ar sprendimą, kuriuo ji paskirta, pavadinimas, adresas ir kiti kontaktiniai duomenys.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytame bendrajame dokumente taip pat nurodoma:

1) kai pateikiamas pranešimas apie sprendimą dėl finansinės administracinės sankcijos ir (ar) baudos skyrimo – pranešimo tikslas ir laikotarpis, per kurį jis turi būti įvykdytas;

2) kai pateikiamas prašymas dėl finansinės administracinės sankcijos ir (ar) baudos išieškojimo – data, kada teismo sprendimas arba sprendimas tampa vykdytinas arba galutinis, finansinės administracinės sankcijos ir (ar) baudos pobūdžio ir dydžio aprašymas, visos datos, turinčios reikšmės sprendimo vykdymui, įskaitant tai, ar teismo sprendimas arba sprendimas buvo įteiktas atsakovui (atsakovams) ir kaip buvo įteiktas, ar jis buvo paskelbtas atsakovui (atsakovams) nedalyvaujant, taip pat prašančiosios institucijos patvirtinimas, kad sankcija ir (ar) bauda yra neskundžiama, ir pagrindinis reikalavimas, dėl kurio teikiamas prašymas, ir jį sudarančių elementų apibūdinimas.

3. Valstybinė darbo inspekcija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teisės aktais, imasi visų būtinų veiksmų, kad ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo prašymo ar pranešimo gavimo dienos informuotų atsakovą apie prašymą dėl finansinės administracinės sankcijos ir (ar) baudos išieškojimo ar pranešimą apie sprendimą dėl tokios sankcijos ir (ar) baudos skyrimo ir, kai būtina, apie atitinkamus Valstybinei darbo inspekcijai pateiktus dokumentus.

4. Valstybinė darbo inspekcija ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo prašymo ar pranešimo gavimo dienos informuoja prašančiąją instituciją apie:

1) veiksmus, kurių ji ėmėsi vykdydama prašančiosios institucijos prašymą dėl finansinės administracinės sankcijos ir (ar) baudos išieškojimo ar pranešimą apie sprendimą dėl tokios sankcijos ir (ar) baudos skyrimo, ir nurodo datą, kada adresatui buvo įteiktas pranešimas;

2) atsisakymo vykdyti prašymą priežastis, jeigu ji, vadovaudamasi šio Įstatymo 12⁴ straipsnio nuostatomis, atsisako vykdyti prašymą dėl finansinės administracinės sankcijos ir (ar) baudos išieškojimo ar pranešimą apie sprendimą dėl tokios sankcijos ir (ar) baudos skyrimo.

12³ straipsnis. Atsisakymo vykdyti prašymą ar pranešimą pagrindai

1. Valstybinė darbo inspekcija turi teisę atsisakyti vykdyti prašančiosios institucijos prašymą dėl finansinės administracinės sankcijos ir (ar) baudos išieškojimo ar pranešimą apie sprendimą dėl tokios sankcijos ir (ar) baudos skyrimo, jeigu prašančiosios institucijos prašyme nėra pateikta šio Įstatymo 12² straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyta informacija, prašymas nėra išsamus arba akivaizdžiai neatitinka pagrindinio sprendimo.

2. Valstybinė darbo inspekcija gali atsisakyti vykdyti prašymą dėl finansinės administracinės sankcijos ir (ar) baudos išieškojimo šiomis aplinkybėmis:

1) Valstybinei darbo inspekcijai atlikus tyrimą paaiškėja, kad numatytos išlaidos ar ištekliai, reikalingi finansinei administracinei sankcijai ir (ar) baudai išieškoti, yra neproporcingi išieškotinai sumai arba dėl to kiltų didelių sunkumų;

2) bendra finansinė administracinė sankcija ir (ar) bauda yra mažesnė negu 350 eurų arba tos sumos atitikmuo;

3) negerbiamos atsakovų pagrindinės teisės ir laisvės, įtvirtintos Lietuvos Respublikos Konstitucijoje.

12⁴ straipsnis. Procedūros sustabdymas

Jeigu vykdančiam prašymą dėl finansinės administracinės sankcijos ir (ar) baudos išieškojimo ar pranešimą apie sprendimą dėl tokios sankcijos ir (ar) baudos skyrimo atsakovas ar suinteresuotoji šalis prašančiosios institucijos valstybėje narėje užginčija arba apskundžia finansinę administracinę sankciją ir (ar) baudą, ir (arba) pagrindinį reikalavimą, Valstybinė darbo inspekcija sustabdo tarpvalstybinę paskirtos finansinės administracinės sankcijos ir (ar) baudos vykdymo procedūrą iki tol, kol valstybės narės atitinkama kompetentinga įstaiga ar institucija šiuo klausimu priims sprendimą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1160](#), 2018-05-17, paskelbta TAR 2018-05-28, i. k. 2018-08533

12⁵ straipsnis. Išlaidų atlyginimas

1. Šiame skirsnyje nurodytos išieškotų finansinių administracinių sankcijų ir (ar) baudų sumos įskaitomos į valstybės biudžetą.

2. Valstybinė darbo inspekcija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teisės aktais, užsienio valiuta apskaičiuotą baudą perskaičiuoja į eurus pagal oficialų Lietuvos banko skelbiamą euro ir užsienio valiutų kursą, skelbtą finansinės administracinės sankcijos ir (ar) baudos paskyrimo dieną.

3. Valstybinė darbo inspekcija prisiima visas išlaidas, patirtas teikiant pagalbą prašančiosioms institucijoms pagal šio skirsnio nuostatas.

Skirsnio pakeitimai:

Nr. [XII-2606](#), 2016-09-14, paskelbta TAR 2016-09-19, i. k. 2016-23711

PENKTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

13 straipsnis. Valstybinės darbo inspekcijos santykiai su kitais subjektais

Valstybinė darbo inspekcija, atlikdama jai pavestas funkcijas, bendradarbiauja ir keičiasi informacija su valstybės ir savivaldybių institucijomis bei įstaigomis, profesinėmis sąjungomis, darbo tarybomis, darbdavių organizacijomis, kitų valstybių analogiškoms tarnybomis.

13¹ straipsnis. Neteko galios nuo 2017-07-01

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XII-2606](#), 2016-09-14, paskelbta TAR 2016-09-19, i. k. 2016-23711

14 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

1. Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2004 m. sausio 1 d.

2. Įsigaliojus šiam Įstatymui, netenka galios:

1) Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymas (Žin., 1994, Nr. [87-1644](#));

2) Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymo 6 ir 15 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas (Žin., 1996, Nr. [41-987](#));

3) Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymas (Žin., 1997, Nr. [67-1654](#));

4) Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymo 4, 5, 6, 7, 8, 12, 13, 15, 18, 21, 25 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas (Žin., 1998, Nr. [98-2712](#));

5) Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymo 11 straipsnio papildymo įstatymas (Žin., 1999, Nr. [33-952](#));

6) Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymo 7 ir 8 straipsnių papildymo įstatymas (Žin., 2000, Nr. [61-1829](#)).

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ROLANDAS PAKSAS

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/52/EB, kuria numatomi sankcijų ir priemonių nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių darbdaviams būtiniausi standartai (OL 2009 L 168, p. 24).

2. 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/67/ES dėl Direktyvos 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje vykdymo užtikrinimo ir kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 dėl administracinio bendradarbiavimo per Vidaus rinkos informacinę sistemą (IMI reglamentas) (OL L 159, p. 11).

Įstatymas papildytas priedu:

Nr. [XI-2193](#), 2012-06-30, Žin., 2012, Nr. 82-4272 (2012-07-13)

Priedo pakeitimai:

Nr. [XII-2606](#), 2016-09-14, paskelbta TAR 2016-09-19, i. k. 2016-23711

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. X-1841, 2008-11-14, Žin., 2008, Nr. 137-5385 (2008-11-29)

VALSTYBINĖS DARBO INSPEKCIJOS ĮSTATYMO 6 IR 8 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja **2011 m. sausio 1 d.**

Valstybinės darbo inspekcijos įstatymo 6 straipsnio 24 punkto nuostatos dėl duomenų apie darbo priemonių, darbo sąlygų neatitiktį darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų nustatytiems reikalavimams teikimo įsigalioja 2012 m. sausio 1 d.

Įstatymo įsigaliojimo pakeitimai.

1.1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. XI-402, 2009-07-23, Žin., 2009, Nr. 93-3991 (2009-08-04)

VALSTYBINĖS DARBO INSPEKCIJOS ĮSTATYMO 6 IR 8 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMO 3 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. X-1842, 2008-11-14, Žin., 2008, Nr. 137-5386 (2008-11-29)

VALSTYBINĖS DARBO INSPEKCIJOS ĮSTATYMO 9 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR
PAPILDYMO ĮSTATYMAS

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. XI-2128, 2012-06-26, Žin., 2012, Nr. 80-4139 (2012-07-10)

VALSTYBINĖS DARBO INSPEKCIJOS ĮSTATYMO 5, 6, 7, 8, 9 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šio įstatymo 2 straipsnis ir 4 straipsnio 6 ir 7 dalys įsigalioja 2013 m. sausio 1 d.

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. XI-2193, 2012-06-30, Žin., 2012, Nr. 82-4272 (2012-07-13)

VALSTYBINĖS DARBO INSPEKCIJOS ĮSTATYMO 1, 6, 9 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO IR PAPILDYMO, ĮSTATYMO PAPILDYMO KETVIRTUOJU(1)
SKIRSNIU, 13(1) STRAIPSNIU IR PRIEDU ĮSTATYMAS

Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 ir 3 dalis, įsigalioja 2012 m. rugpjūčio 1 d.

Šio įstatymo 2 straipsnyje nurodyti Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymo 6 straipsnio 25, 26 ir 27 punktai nuo 2013 m. sausio 1 d. laikomi atitinkamai Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymo 6 straipsnio 26, 27 ir 28 punktais.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1144](#), 2014-09-23, paskelbta TAR 2014-10-02, i. k. 2014-13456

Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymo Nr. IX-1768 12-1 straipsnio pakeitimo įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1155](#), 2014-09-25, paskelbta TAR 2014-10-03, i. k. 2014-13598

Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymo Nr. IX-1768 6 straipsnio pakeitimo įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1617](#), 2015-04-16, paskelbta TAR 2015-04-21, i. k. 2015-06061

Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymo Nr. IX-1768 12-1 straipsnio pakeitimo įstatymas

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1805](#), 2015-06-18, paskelbta TAR 2015-06-29, i. k. 2015-10365

Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymo Nr. IX-1768 6, 9, 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymas

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1994](#), 2015-11-05, paskelbta TAR 2015-11-17, i. k. 2015-18262

Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymo Nr. IX-1768 8 straipsnio pakeitimo įstatymas

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-2438](#), 2016-06-16, paskelbta TAR 2016-06-27, i. k. 2016-17711

Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymo Nr. IX-1768 6 straipsnio ir priedo pakeitimo įstatymas

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-2435](#), 2016-06-16, paskelbta TAR 2016-06-27, i. k. 2016-17708

Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymo Nr. IX-1768 12-1 straipsnio pakeitimo įstatymas

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-2606](#), 2016-09-14, paskelbta TAR 2016-09-19, i. k. 2016-23711

Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymo Nr. IX-1768 1, 6, 8, 9 straipsnių, ketvirtąjo-1 skirsnio ir priedo pakeitimo bei 13-1 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymas

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-135](#), 2016-12-20, paskelbta TAR 2016-12-29, i. k. 2016-29839

Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymo Nr. IX-1768 1, 6, 8, 9 straipsnių, ketvirtąjo-1 skirsnio ir priedo pakeitimo bei 13-1 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XII-2606 2 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymas

10.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-855](#), 2017-12-07, paskelbta TAR 2017-12-18, i. k. 2017-20337

Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymo Nr. IX-1768 6 straipsnio pakeitimo įstatymas

11.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-1160](#), 2018-05-17, paskelbta TAR 2018-05-28, i. k. 2018-08533

Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymo Nr. IX-1768 1, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 ir 12-4 straipsnių pakeitimo įstatymas